

ANALÝZA PODNIKATEĽSKÉHO PROSTREDIA V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

THE ANALYSIS OF BUSINESS ENVIRONMENT OF SLOVAK REPUBLIC

Bibiána BUKOVÁ, Eva BRUMERČÍKOVÁ¹

Abstract: This article deals with analysis of business environment of Slovak Republic. Analyses are about structure, competitiveness of Slovak companies. Later are presented grants for supports of export, foreign investments and presentation of Slovak Republic. The article presented the biggest banks and insurance companies.

Úvod

Dôležitosť aktívneho zapojenia slovenských podnikov do hospodársko-ekonomických vzťahov je daná charakterom slovenskej národohospodárskej politiky. Malým vnútorným trhom, nedostatočným vybavením prírodnými a kapitálovými zdrojmi a relatívne vysokým stupňom špecializácie priemyslu. Podniky môžu mať, preto snahu o rozvoj podnikových aktivít rôznu motiváciu. K najčastejším dôvodom patrí hlavne hľadanie nových trhových príležitostí, snaha o dosahovanie vyšších ekonomických výsledkov vďaka vyšším objemom výroby, snaha o výhodné dovozy, bezprostredná prítomnosť na zahraničnom trhu, predĺženie cyklu trhovej životnosti výrobku, možnosť prístupu k novým technológiám, záujem o spoluprácu s kapitálovo silnými zahraničnými podnikmi alebo zapojenie do medzinárodných podnikateľských sietí.

Analýza podnikateľského prostredia

Ku koncu roka 2011 bolo na Slovensku registrovaných 189 418 podnikov. Za posledných päť rokov počet podnikov na Slovensku narástol o takmer 60 %. Na 100-tisíc obyvateľov na Slovensku pôsobí 3481 podnikov. Necelých 14 % podnikov založených v roku 2011 ovládali výlučne zahraniční vlastníci. Celkovo 89 % podnikov je výhradne v rukách fyzických osôb. [3]

Z pohľadu rastu slovenskej ekonomiky v prvom polroku 2012 boli do veľkej miery najúspešnejšie exportné podniky a to prevažne výrobcovia automobilov spúšťajúci nové produkčné kapacity. Vzhľadom na jednorazový charakter tohto efektu, negatívny vývoj súkromného dopytu a konsolidačné úsilie vlády, sa však očakáva postupné spomaľovanie dynamiky HDP.

Z dopytovej stránky ekonomiky rastu HDP u podnikov SR v roku 2012 jednoznačne dominuje export, čo úzko súvisí s už spomínanou výrobou automobilov. Pozitívny príspevok zahraničného obchodu pre progres slovenskej ekonomiky by sa mal v roku 2013 zmierniť, pričom rast ekonomiky by už mali podporiť komponenty domáceho dopytu. [6]

Slovenskú ekonomiku „ťahá vpred“ prevažne iba úzka skupina veľkých podnikov. V prehľade 10 najväčších výrobných podnikov SR podľa tržieb za posledný ukončený finančný rok je možné pozorovať, že úspešnými sú hlavne proexportné orientované výrobné podniky, ktoré ťažia z oživenia automobilového priemyslu. Dodávatelia energií, strojársky a petrochemický priemysel patria tiež medzi najvýkonnejšie podniky Slovenska zatiaľ čo

---

¹ doc. Ing. Bibiána Buková, PhD, Ing. Eva Brumerčíková, PhD., Katedra železničnej dopravy, Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov, Žilinská univerzita v Žiline, Univerzitná 1, 010 26 Žilina, e-mail: bibiana.bukova@fpedas.uniza.sk, eva.brumercikova@fpedas.uniza.sk

stavebné podniky a podniky potravinárskeho priemyslu zaznamenali prepád. Potravinársky priemysel je navyše oproti ostatným odvetviám najviac závislý od domácej spotreby, ktorá sa v dôsledku krízy neustále znižuje. (vid' tab.1)

Tab.1 Najväčšie nefinančné podniky Slovenska podľa tržieb za posledný ukončený finančný rok.

#	Spoločnosť	Tržby 2011 (tis. eur)	Tržby 2010 (tis. eur)	Zmena 2011 / 2010 (%)
1.	Volkswagen Slovakia, a.s., Bratislava	5 192 936	4 038 840	28,6
2.	Slovnaft, a.s., Bratislava	4 745 354	3 505 087	35,4
3.	Kia Motors Slovakia, s.r.o., Žilina	3 328 383	2 888 748	15,2
4.	Samsung Electronics Slovakia, s.r.o., Galanta	3 167 764	3 247 193	-2,4
5.	Slovenské elektrárne, a.s., Bratislava	2 848 676	2 145 933	32,7
6.	Slovenský plynárenský priemysel, a.s., Bratislava	2 519 590	2 528 850	-0,4
7.	U.S. Steel Košice, s.r.o., Košice	2 436 273	2 467 811	-1,3
8.	PCA Slovakia, s.r.o., Trnava	1 642 432	1 654 389	-0,7
9.	Tesco Stores SR, a.s., Bratislava	1 313 227	1 183 931	10,9
10.	Foxconn Slovakia, s.r.o., Nitra	1 042 270	1 426 743	-26,9

Zdroj: ETREND.SK,2012 [3]

Od začiatku roka 2012 sa pomerne výrazne prejavilo riziko poklesu ziskovosti bankového sektora. Negatívny vývoj zaznamenali takmer všetky hlavné zložky ziskovosti bánk.

Dôležitý vplyv mal vývoj v ekonomickom prostredí. Pokles tempa úverovania ako aj silná konkurencia prejavujúca sa znižovaním úrokových sadziieb tlačili na pokles úrokových príjmov. Rástli tiež náklady na znehodnotenie úverov. Významný vplyv na pokles ziskovosti bánk malo aj zavedenie bankového odvodu. Priestor na udržanie ziskovosti zo strany bánk je tak v súčasnosti len minimálny. Čistý zisk za prvé tri štvrtroky 2012 dosiahol hodnotu 413 mil. €, čo predstavuje medziročný pokles o 30 % (po znížení zisku z minulého roka o mimoriadne jednorazové vplyvy by bola zmena na úrovni 22 %). Stratu vykázali dve banky a deväť pobočiek zahraničných bánk. Pri porovnaní rokov 2010 a 2011 u 10 najväčších bánk na Slovensku boli medziročne celkové aktíva rôzne pohybujúce sa od straty 27,17 % až po nárast 4,68 %. Z toho vyplýva, že už aj roky 2010 a 2011 neboli pre bankový sektor najpriaznivejšie. Vid' tab.2 nižšie.

Tab.2 Najväčšie banky Slovenska podľa objemu aktív za posledný ukončený finančný rok.

	Banka	Celkové aktíva 2011 (tis. eur)	Celkové aktíva 2010 (tis. eur)	Zmena 2011/10 (%)
Banky a pobočky zahraničných bánk 5				
1	Slovenská sporiteľňa	11 299 692	10 944 034	3,25
2	Všeobecná úverová banka	10 605 705	10 247 558	3,49
3	Tatra banka	9 137 426	8 731 443	4,65
4	Československá obchodná banka	5 160 041	5 254 430	-1,80
5	UniCredit Bank Slovakia	3 850 967	4 221 555	-8,78
6	Poštová banka	3 046 576	2 511 380	21,31
7	Prvá stavebná sporiteľňa	2 224 151	2 124 738	4,68
8	Prima banka Slovensko 1	1 912 082	2 625 570	-27,17
9	Volksbank Slovensko	1 597 343	1 329 942	20,11
10	OTP Banka Slovensko	1 221 338	1 254 114	-2,61

Zdroj: ETREND.SK,2012 [3]

Rentabilita vlastných zdrojov v sektore poisťovní medziročne poklesla najmä kvôli mimoriadne vysokým ziskom v roku 2011. V prvom polroku 2012 sa rentabilita vlastných zdrojov zvýšila iba v správcovských spoločnostiach spravujúcich dôchodkové fondy druhého piliera dôchodkového sporenia a fondy kolektívneho investovania. Prehľad 10 najväčších poisťovní na Slovensku uvádzam v nasledujúcej tabuľke.

Tab.3 Najväčšie poisťovne Slovenska podľa predpísaného poistného za posledný ukončený finančný rok.

	Poisťovňa	Predpísané poistné 2011 (tis. eur) 1	Predpísané poistné 2010 (tis. eur) 1	Zmena 2011/10 (%)
1.	Allianz – Slovenská poisťovňa, a.s.	598 266	598 146,09	0,02
2.	Kooperatíva poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group	486 309	471 498	3,14
3.	Generali Slovensko poisťovňa, a.s.	190 280	195 537	-2,69
4.	Komunálna poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group	159 091	149 603	6,34
5.	Amslico poisťovňa – Alico, a.s.	124 594	126 339	-1,38
6.	Uniqa poisťovňa, a.s.	99 904	102 764	-2,78
7.	ING Životná poisťovňa, a.s.	80 150	82 848,68	-3,26
8.	ČSOB Poisťovňa, a.s.	71 907	78 490	-8,39
9.	Wüstenrot poisťovňa, a.s.	55 982	50 738,24	10,33
10.	AXA životní pojišťovna, a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu	47 033	43 616	7,83

Konkurencie schopnosť slovenských podnikov

Silné stránky podnikov SR vychádzajú predovšetkým z dlhodobých tradícií strojárkej výroby, hutníckej výroby, zo skúseností získaných v rámci pôsobenia zahraničných spoločností (napr. World Class koncernu VW), z dlhodobého budovania dodávateľských sietí a spolupráce verejného a súkromného sektora. Slovensko si zatiaľ udržiava trend dostupnosti relatívne lacnej pracovnej sily (posudzované pomerom medzi vývojom pracovných nákladov a produktivity práce). Slabými stránkami slovenských podnikov sú hlavne nedostatok kvalifikovaných pracovných síl, slabá inovačná schopnosť. Makroekonomické prostredie podniku nedostatočne podporuje infraštruktúry výskumu. Absentujú regionálne inovačné a rozvojové stratégie s ohľadom na potenciály automobilového priemyslu, pretrvávajú nedobudované priemyselné parky, rozostavané diaľnice, nedobudovaná infraštruktúra a jednoznačný záujem investorov o „zelené lúky“.

Existujúcimi hrozbami sú rastúca konkurencia na nových trhoch, reinvestície veľkých výrobcov a ich rozhodnutia o globálnych presunoch výroby, ázijskí a východoeurópski výrobcovia s nízkou cenou (v podobe nominálnej mzdy) pracovnej sily, nedostatočný rozvoj infraštruktúry, regionálnych kapacít, vzdelávacieho systému a školstva, systému podpory výskumu a vývoja, ktoré zaostávajú za potrebami priemyslu v Slovenskej republike.

Určité príležitosti podnikov v SR môžeme vidieť najmä existenciu nových, východných trhov, potenciál existujúcich trhov okolitých krajín (Poľsko, Maďarsko, Bulharsko, Rumunsko, Ukrajina), možnosť širšieho zapojenia slovenskej vedy a výskumu do riešenia problémov svetového priemyslu. [2]

Zahraniční investori SR

Slovensko je pre zahraničných investorov atraktívne nízkymi výrobnými nákladmi a mzdami, rozvinutou infraštruktúrou, dostupnosťou prakticky celého európskeho trhu a v neposlednom rade aj vzdelaním a kvalifikovanosťou obyvateľov - potenciálnych zamestnancov. Po roku 1998 udelila vtedajšia vláda automobilovému priemyslu špeciálnu daň a to samozrejme vyvolalo zvýšený záujem o slovenský trh, v krátkej dobe prišlo na Slovensko viac ako 120 podnikov (napr. U.S. Steel, Continental, Magna, Siemens, Delphi, Krupp, Faurecia, Leoni atď.). V súčasnosti majú svoju prevádzku na Slovensku tri automobilové nadnárodné spoločnosti a rozsiahla sieť subdodávateľov.

Volkswagen Slovakia s.r.o. na Slovensku pôsobí od roku 1991, od roku 1994 výlučný vlastník spoločnosť Volkswagen AG. Jeho ročná výrobná kapacita je 220 000 vozidiel, 350 000 prevodoviek. Zamestnáva 6500 ľudí.

PSA Peugeot Citroën v januári 2003 oznámila investičné rozhodnutie vybudovať nový závod v Trnave a v roku 2006 začala s výrobou automobilov. Jej ročná produkcia je 50 000 vozidiel a zamestnáva 3 500 ľudí.

Kia-Hyundai Motors Corporation si pre svoj závod vybrala Žilinský región pre jeho dopravnú infraštruktúru, vysoko kvalifikovanú pracovnú silu, strategickú blízkosť európskeho trhu, dostupnú sieť dodávateľov automobilových komponentov v regióne a odhodlanie SR poskytnúť najlepšie podmienky pre nový závod. Závod pri Žiline je zároveň prvým európskym závozom. 18. marca 2004 bola podpísaná zmluva medzi spoločnosťou Kia Motors Corporation a Vládou SR a v októbri 2006 zahájená prvá produkcia. Kia ročne vyrába 300 000 vozidiel a zamestnáva viac ako 3000 ľudí.

Vstupom zahraničných investorov získal slovenský trh prílev priamych zahraničných investícií . Vyčíslenie výšky hodnoty týchto investícií v roku 2012 je v nasledujúcej tab.4.

Tab. 4. Prílev priamych zahraničných investícií do Slovenskej republiky za rok 2012 v tis. €.

Kód		Majetková účasť
		1Q - 3Q
AI	SPOLU	158 927
	<i>Podniková sféra</i>	-129 973
	<i>Banková sféra</i>	288 900
	Členenie podľa krajiny investora	158 927
	<i>z toho:</i>	
AT	<i>Rakúsko</i>	43 782
CY	<i>Cyprus</i>	175 614
CZ	<i>Česko</i>	105 672
DE	<i>Nemecko</i>	-39 542
FR	<i>Francúzsko</i>	14 318
GB	<i>Spojené kráľovstvo</i>	-12 944
CH	<i>Švajčiarsko</i>	-982
IT	<i>Taliansko</i>	2 257
KR	<i>Kórejská republika (Južná Kórea)</i>	119 982
LU	<i>Luxembursko</i>	8 790
NL	<i>Holandsko</i>	-234 948
	Členenie podľa odvetvového smerovania SK NACE Rev. 2	158 927
	<i>z toho:</i>	
C	<i>Priemyselná výroba</i>	27 171
D	<i>Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu</i>	10 029
F	<i>Stavebníctvo</i>	2 382
G	<i>Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov</i>	-5 540
H	<i>Doprava a skladovanie</i>	6 696
K	<i>Finančné a poisťovacie činnosti</i>	285 790
L	<i>Činnosti v oblasti nehnuteľností</i>	-82 553
M	<i>Odborné, vedecké a technické činnosti</i>	26 701
N	<i>Administratívne a podporné služby</i>	-115 502
	Členenie podľa odvetvového smerovania SK NACE Rev. 2	158 927
	<i>z toho:</i>	
26	<i>Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov</i>	1 506
29	<i>Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov</i>	10 124
35	<i>Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu</i>	10 029
46	<i>Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov</i>	18 860
47	<i>Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov</i>	-24 400
49	<i>Pozemná doprava a doprava potrubím</i>	6 554
64	<i>Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia</i>	282 366
65	<i>Poistenie, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie okrem povinného sociálneho poistenia</i>	3 424

68	<i>Činnosti v oblasti nehnuteľností</i>	-82 553
70	<i>Vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia</i>	23 158
73	<i>Reklama a prieskum trhu</i>	4 856
82	<i>Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti</i>	-109 250
	Členenie podľa krajov	158 927
100	<i>Bratislavský kraj</i>	137 887
200	<i>Trnavský kraj</i>	3 851
300	<i>Trenčiansky kraj</i>	-18 503
400	<i>Nitriansky kraj</i>	-7 971
500	<i>Žilinský kraj</i>	7 500
600	<i>Banskobystrický kraj</i>	-1 806
800	<i>Košický kraj</i>	35 557
	Slovenská republika	158 927
	<i>z toho:</i>	
101	<i>Bratislava I</i>	96 892
102	<i>Bratislava II</i>	148 748
103	<i>Bratislava III</i>	-53 496
105	<i>Bratislava V</i>	-133 287
108	<i>Senec</i>	-3 931
201	<i>Dunajská Streda</i>	1 450
207	<i>Trnava</i>	506
304	<i>Nové Mesto nad Váhom</i>	35
401	<i>Komárno</i>	-650
807	<i>Michalovce</i>	34 369

Zdroj NBS, 2012[6]

Najviac priamych zahraničných investícií bolo vložených do finančných a poisťovacích činností. V prehľade krajov bolo najviac priamych zahraničných investícií sústredených v Bratislavskom kraji.

Základný rámec formovania podnikového prostredia a tým aj predpoklady ďalšieho ekonomického rastu v SR vytvára politicko-ekonomické prostredie a to v najväčšej miere práve vláda a štátne úrady.

Podpory, dotácie

Podpory a dotácie vlády sú dôležitým stimulom pre podniky hlavne v období zhoršených hospodárskych parametrov stredo európskych ekonomík. Počas globálnej krízy v rokoch 2008 – 2009 to bola napríklad šrotovacia dotácie. Nárok na šrotovné vznikol na základe Výnosu Ministerstva hospodárstva číslo 2/2009 a 3/2009 pre občana, ktorý vyradil z prevádzky svoje vozidlo staršie ako 10 rokov. Na šrotovaciú dotáciu boli v prvom a druhom kole vyčlenené prostriedky v celkovej výške 55,25 mil. € pre maximálne množstvo 44.200 kusov vyradených vozidiel. Účelom šrotovacej dotácie bola pomoc zvýšenia dopytu pre podniky s automobilovou výrobou.

Ďalšie štátne podpory sa týkajú oblasti medzinárodnej obchodno-ekonomickej spolupráce a prezentácie SR, podpory exportu a zahraničných investícií, ktoré sú v kompetencii Rady vlády Slovenskej republiky na podporu exportu a investícií.

V prípade politiky podpory investícií (PPI) je dôležité zamyslieť sa nad jej ekonomickou efektívnosťou. Interné analýzy MH SR napr. ukazujú, že neexistuje priama

úmera medzi výškou poskytovaných stimulov a počtom pracovných miest, ktoré zahraniční investori vytvoria. Pre MH SR z toho vyplynula otázka možnosti zásadného prehodnotenia štátnej politiky podpory investícií tak, aby sa pri minimalizovaných nákladoch maximalizoval účinok vynaložených verejných zdrojov a zvýšila sa atraktivita Slovenska ako lokality pre žiaduce typy zahraničných investorov v súlade s hospodárskou politikou vlády SR.[1]

Tab.5 Výška poskytnutých investičných stimulov na podporené projekty od roku 2002 do júna 2010.

<i>Forma stimulov</i>	<i>Objem</i>	<i>Podporené projekty</i>	<i>Na projekt</i>
Finančná dotácia	14 511, 4 mil. Sk	34	426, 8 mil. Sk
Príspevky na novovytvorené pracovné miesta	2 554, 3 mil. Sk	40	63, 9 mil. Sk
Príspevky na vzdelávanie a rekvalifikáciu	1 582 mil. Sk	32	49, 4 mil. Sk
Daňová úľava	13 081, 6 mil. Sk	86	152, 1 mil. Sk
Prevod majetku za cenu nižšiu ako je trhová	1 406, 8 mil. Sk	2	703, 4 mil. Sk
<i>SPOLU udelených stimulov</i>	<i>33 136 mil. Sk</i> <i>1 099, 9 mil. €</i>	<i>101</i>	<i>328, 1 mil. Sk</i> <i>10, 9 mil. €</i>

Zdroj: Kučera,M. 2010, 8 s. [1]

Z prehľadu výšky poskytnutých investičných stimulov na podporné projekty od roku 2002 do júna 2010 vyplýva, že najviac bolo poskytnutých finančných dotácií a daňových úľav.

Po prepočte zohľadňujúcim tieto faktory vychádza, že ročne bolo podnikovému sektoru na investičných stimuloch schválených a poskytnutých priemerne 129,4 mil. €.V prípade nedodržania parametrov projektu sú investičné stimuly vyplácané späť.

V tabuľke č. 6 je vyčíslenie výnosov z poskytnutých investičných stimulov.

Tab. 6. Vyčíslenie výnosov z poskytnutých investičných stimulov.

<i>Výnosy – pracovné miesta</i>	<i>Objem</i>
Počet novovzniknutých pracovných miest	36 807
Celková hodnota investícií	167 364, 4 mil. Sk 5 555, 5 mil. €
Výška štátnej pomoci	31 807, 4 mil. Sk 1 055, 8 mil. €

Zdroj: Kučera,M. 2010. 8 s [1].

V porovnaní s dotovaním stratových štátnych podnikov investičné stimuly vykazujú podstatne vyššiu nákladovú efektívnosť. V tabuľke č. 7 je vyčíslenie nákladovej efektívnosti dotovaných štátnych podnikov, konkrétne železníc :

Tab.7 Vyčíslenie nákladovej efektívnosti dotovaných štátnych podnikov, konkrétne železníc.

Vybrané ukazovatele štátnych podnikov – príklad železníc	Železnice SR	ZSSK Cargo	Železničná spoločnosť Slovensko	SPOLU
Počet zamestnancov	17 070	9 826	4 979	31 875
Strata	-90, 9 mil. EUR	-126, 6 mil. EUR	-18, 5 mil. EUR	-236 mil. EUR
Dotácia vlády SR	252, 9 mil. EUR (183 mil. EUR dotácia + 69,9 mil. EUR ako návratná pomoc)	166 mil. EUR	202, 4 mil. EUR	621, 3 mil. EUR
Cena vytvorenia/udržania 1 prac. miesta / mesiac		Suma po prepočte		
Štátne podniky v sektore železničnej prepravy		1624, 31 €		
Súkromné projekty podporené stimulmi		249, 02 €		

Zdroj: Kučera, M. 2010. 9 s [1].

Dotácie, podpory a príspevky predstavujú špecifickú formu nenávratného financovania činností podniku. Sú poskytované zo štátneho rozpočtu, z rozpočtov obcí alebo vyšších územných celkov, z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny ako aj z prostriedkov Európskej únie.

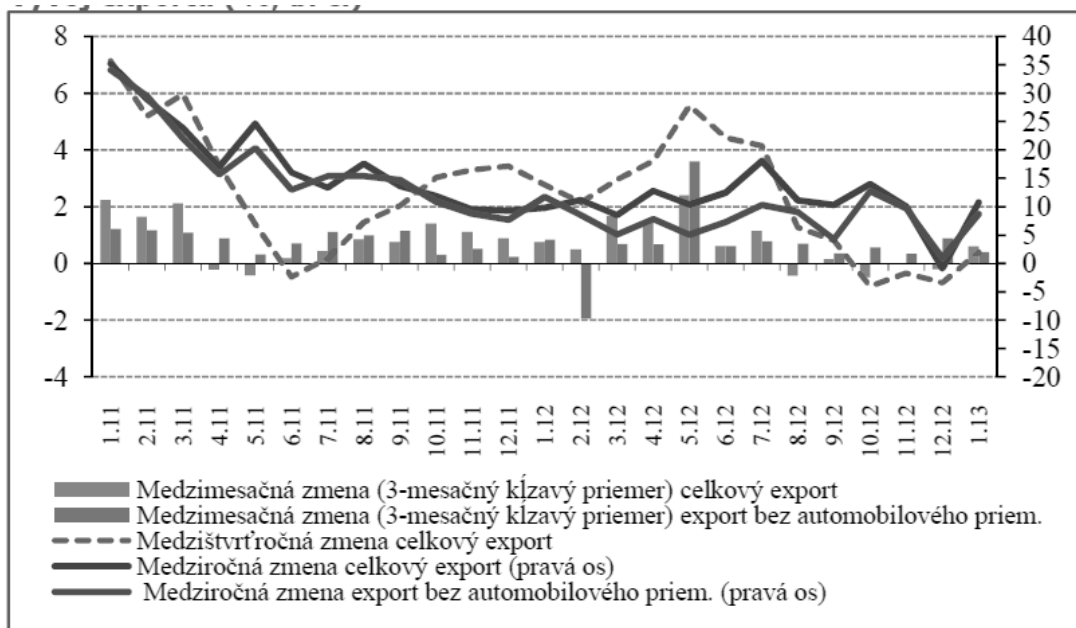
Zahraničná konkurencia

Zahraničnú konkurenciu vnímajú podniky SR prostredníctvom exportu a importu. Export SR v januári 2013 zatiaľ neodzrkadľuje negatívne očakávania na rok 2013. Export tovarov v januári medzimesačne vzrástol o 2,2 % najmä v dôsledku vývoja v automobilovom priemysle. Export ostatných sektorov ekonomiky (bez exportu automobilového priemyslu) medzimesačne vzrástol o 0,4 %, pričom jeho dynamika zostáva na úrovni predchádzajúcich mesiacov. (NBS, 2013).

Saldo zahraničného obchodu skončilo v januári 2013 prebytkom 363,5 mil. €, čo predstavuje 5,1 % na HDP. Vývoj exportu v januári 2014 prejavujúci sa výrazným medziročným rastom prebytku zatiaľ „neodzrkadľuje“ negatívne očakávania medziročného zhoršenia celoročného salda zahraničného obchodu na rok 2013.

Graf č.1. znázorňuje vývoj exportu (%b.c.):

Zdroj: NBS, 2013 [7]

Z tovarového hľadiska výraznejšie vzrástol vývoz osobných automobilov a iných motorových vozidiel konštruovaných hlavne na prepravu osôb o 1 907,6 mil. €, telefónnych súprav vrátane telefónov pre celulárnu sieť alebo ostatné bezdrôtové siete o 1 001,7 mil. €, karosérií moto-rových vozidiel o 665,2 mil. €, častí a súčastí prístrojov na rozhlasové alebo televízne vysielanie, monitorov a projektorov o 327,9 mil. €.

Najviac klesol vývoz monitorov a projektorov, televíznych prijímačov o 321,8 mil. €, polymérov propylénu alebo ostatných olefinov, v primárnych formách o 86,8 mil. €, drôtov a káblov izolovaných o 86,6 mil. € a liekov o 66,1 mil. €.

V rámci najvýznamnejších obchodných partnerov sa zvýšil vývoz do Nemecka o 16,4 %, Českej republiky o 8 %, Poľska o 22,6 %, Maďarska o 11,5 %, Rakúska o 5,4 %, Talianska o 3,9 %, Ruskej federácie o 26,5 %, Spojeného kráľovstva o 21,6 % a Holandska o 3,8 %. Znížil sa vývoz do Francúzska o 6,8 % a Číny o 9,6 %.

Z tovarového hľadiska najviac vzrástol dovoz telefónnych súprav vrátane telefónov pre celulárnu sieť alebo ostatné bezdrôtové siete o 1 187,1 mil. €, častí, súčastí a príslušenstva motorových vozidiel o 763,7 mil. €, výrobkov s tekutými kryštálmi o 696,8 mil. €, vratných alebo rotačných zážihových spaľovacích piestových motorov o 223,7 mil. € a vysielacích prístrojov pre rozhlasové alebo televízne vysielanie o 173,8 mil. €.

Najviac klesol dovoz častí a súčastí prístrojov na prenos rozhlasového alebo televízneho vysielania a rádiolokátorov o 646,7 mil. €, diód, tranzistorov a podobných polovodičových prvkov o 353 mil. €, piestových vznetových motorov o 135,9 mil. €, čierneho uhlia o 132,1 mil. €, koksu a polokoksu z čierneho uhlia, hnedého uhlia alebo z rašeliny o 129,7 mil. € a liekov o 106,4 mil. €.

Vo vzťahu k najvýznamnejším obchodným partnerom sa zvýšil dovoz z Nemecka o 9,5 %, Českej republiky o 0,8 %, Kórejskej republiky o 32,8 %, Číny o 10,6 %, Rakúska o 1,1 % a Japonska o 16 %. Znížil sa dovoz z Ruskej federácie o 5,1 %, Poľska o 2,8 %, Maďarska o 4,2 %, Talianska o 3,9 % a Francúzska o 6,7 %. [8]

Veľkosťou obyvateľstva možno SR prirovnať mestu New York, čiže trh spotrebiteľov tu nie je veľký. Navyše regióny sa od seba podstatne odlišujú výškou zamestnanosti. Tento fakt vytvára efekt rozličnej úrovne vyspelosti regiónov. Z rebríčka úspešnosti slovenských výrobných a finančných podnikov vyplýva, že najprosperujúcejšie podniky sú podniky vlastnené zahraničnými investormi a ich väčšia časť produkcie je exportovaná mimo územia SR. Navyše ich vyprodukovaný zisk odchádza do príjmov materských zahraničných spoločností.

Literatúra

- [1] ČERVENÁ, K. 2010. Makroekonomické prostredie v SR a jeho vplyv na podnikateľskú sféru. Košice: Faculty of Law, 2010.
- [2] KUČERA, M. – HOŠOFF, B. – HVOZDÍKOVÁ, V. – JAŠŠOVÁ, K. – KADLIC, T. 2010. Analýza nástrojov štátu pri podpore zahraničných investícií a návrh ich optimalizácie. Bratislava: Ekonomický ústav SAV, 2010. s.28. ISSN 1337-0812
- [3] ETREND.SK: Trend Top 200, Najväčšie nefinančné podniky Slovenska podľa tržieb za posledný ukončený finančný rok (individuálne údaje) dostupné na internete: <http://firmy.etrend.sk/rebricky-firiem/trend-top-200-3.html>
- [4] ETREND.SK: Najväčšie banky. Trend analyses, 2012 dostupné online: <http://firmy.etrend.sk/rebricky-firiem0/najvacsie-banky.html>
- [5] ETREND.SK: Najväčšie poisťovne. Trend analyses, 2012 dostupné online: <http://firmy.etrend.sk/rebricky-firiem0/najvacsie-poistovne.html>
- [6] Národná banka Slovenska Eurosystem : Priame zahraničné investície , 2012. . dostupné online: <http://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/statistika-platobnej-bilancie/priame-zahranicne-investicie>
- [7] Národná banka Slovenska Eurosystem : Zahraničný obchod, Rýchly komentár, Stanislav Topor, 2013. publikované dňa 11.03.2013. dostupné online: http://www.nbs.sk/_img/Documents/komentare/2013/09_FLASH_ZO_1_2013.pdf
- [8] Štatistický úrad Slovenskej republiky: Podrobné údaje zahraničného obchodu v roku 2012. 2013. dostupné online: <http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=63320>

Internetové noviny pre rozvoj
logistiky na Slovensku.

ISSN: 1336-5851